

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispvtatio XIV. De satisfactione sacramentali pro pœna debita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

debita, ac proinde sufficiens ut nihilo pœna remissa admittatur in locum pœna debita restantis. Et idem satisfactione iusti dicitur in Tridentino solutio seu exsolutio, qua non ira propriè diceretur solutio, si non fieret efficiendo aliquid aequivalens pœna debita, sed efficiendo aliquid dignum non punitione debita. Opus autem istud licet condignum, seu aequivalens, ex se ipso non extinguit debitum pœnae, seu pœnam debitam, quia opus illud non est quod debetur in pœnam, etiam si ei aequivaleat; ergo ut eo in actu secundo & de facto fiat satisfactione pro pœna debita, necessaria est acceptatio, quia Deus, cui incumbit puniri, admittat illud opus in locum illius pœnae, & absque ea acceptatione non extinguitur debitum seu dignitas pœnae: sicut qui debet domum, non satisfacit in actu secundo per pecuniam aequivalente domui, absque acceptatione & voluntate illius cui debita est domus, nec extinguit debitum domus.

Ex quo ad rationem aduersariorum constat, eius primum Antecedens esse falsum, nempe opus bonum pœnae iusti ex se esse condignum, ut iustus non puniatur pœna debita restante; & addimus, quod quamus sit verum, etiam erit necessaria acceptatio Dei, ut opus illud fiat satisfactionis in actu secundo, id est, ut inducat in actu secundo Deum ut non puniat ea pœna debita: quia licet admittamus, opus illud ex se esse condignum non punitione debita iusti, & cum reddere dignum ut non puniatur ea pœna debita, non tamen destruer dignitatem illius pœnae, nee efficiat iustum non dignum ea pœna, quia utraque dicta dignitas comparsibilis est, etiam si termini earum, nempe puniri & non puniri, sint incomparsibilis, & contradictriorum opponantur; optimè enim compati possunt aliquem ab uno actu peccati remissi, esse dignum pœna, & ab alio actu bono superueniente fieri dignum ut non puniatur ea pœna (sicut optimè compatitur, aliquem ob unicus finem desiderare mortem patris, & ob alium finem desiderare quod non moriatur) etiam si nequeant utramque partem contradictionis simul efficaciter intendere, quia nequit utraque simul fieri, & intentio efficax ad id

conatur. Vnde peccator, qui eo ipso est dignus pœna aeterna damni, seu carentia aeterna visionis Dei, & postea iustificatur, & eo ipso fit dignus aeterna visione Dei, non definit esse dignus carentia aeterna visionis Dei formaliter, quia fit dignus aeterna visione Dei, sed quia culpa mortalitatis, a qua dignitas aeterna carentia visionis Dei dependet etiam in conseruari, destruitur per formam iustificantem, & quia dignitas aeterna visionis Dei, oritur ex opere bono iusti, non destruitur per peccatum mortale subsequens, sicut nec opus ipsum bonum, a quo facta, & non remunerato, dependet in conseruari; sed tantum mortificatur & impeditur quod ad adoptionem visionis Dei, & quoad hoc quod denominat ipsum hominem dignum aeternam visionem Dei, ut diximus Disput. 11. Diffic. XXII. & docuit S. Thomas in 4. d. 22. q. 1. art. 1. ad 6. s. 7. Ideo in actibus illius peccatoris manent simul dignitas aeterna carentia visionis, & dignitas aeterna visionis, quamus hac non maneat expedita, sed impedita & mortificata quod duo praedicta, quandiu manet peccatum mortale; & tantum ab hoc, & non a dignitate aeterna carentia visionis, ac proinde etiam admissio eo primo Antecedente, erit necessaria acceptatio Dei, qua velut non punire iustum pœna illa qua vere dignus est.

Observandum est, Deum de facto & in actu secundo semper acceptare satisfactionem condignam iusti, in compensationem pœnae debita pro peccato quod culpam remisso, alias infligenda in alia vita, non tamen semper in compensationem pœnae infligenda in hac vita, sed etiam aliquando infligere, ut sic a peccando deterreat, & numquam acceptare satisfactionem condignam iusti in compensationem pœnae debita pro peccato veniali non remisso quod culpam alias infligenda in alia vita.

Sed an unus iustus possit suis priuatis operibus condigne satisfacere pro alio iusto pro pœnatemporalis restante post remissionem peccati, quod non pauci docent, an tantum de congruo, quod alii magis arridet, examinatur in Tractatu de Suffragijs.

DISPUTATIO XIV.

De satisfactione Sacramentali pro pœna debita.

Satisfactionem Sacramentalem, seu iniunctam à Confessario, esse partem, & non essentialiem, sed tantum integralem Sacramenti Pœnitentiae, diximus Disput. 1. Difficultate 1.

DIFFICULTAS I.

Vtrum Confessarius possit obligare pœnitentem ad impletionem pœnitentiae iniunctae.

Scotus.
Gabriel.
Silvester.
Nauarrus.
Medina.
Reginald.

Scotus in 4. dist. 18. quæst. 1. art. 1.
Gabriel quæst. 1. art. 3. dubio 1.
Silvester v. Confessio 1. quæst. 25.
Nauarrus cap. 26. num. 21. Medina Cod. de Satisfactione qu. 6.
& Reginaldus lib. 7. cap. 1. n. 15.

partem negatiuam tuentur, quia non potest obli-

gare pœnitentem ad admittendam seu acceptandam pœnitentiam iniunctam, tum quia in non admittendo illam, nulli facit iniuriam, quamus absoluatur, si pœnam debitam pro peccatis confessis velit in Purgatorio luere; tum etiam, quia alias, qui plurima peccata mortalia confessus est, possit obligari ad acceptandam grauissimam pœnitentiam, quod videtur rigidum. Addunt tamen praedicti, pœnitentem teneri ad impletandam pœnitentiam sibi iniunctam, si eam acceptat, quia eo se subiicit Confessario tamquam iudici & superiori, ac proinde tenetur ei obedire.

S. Thomas verò in 4. dist. 18. quæst. 1. art. 3. s. Thomas quæstiuncula 3. Suarez disp. 38. lect. 7. Valsquez Suarez, quæst. 94. art. 2. dub. 1. Egidius disp. 10. dub. 9. Valsquez Egidius Ochagavia Tract. vlt. quæst. 8. & communiter Doctores docent, & merito, Confessarium posse obligare pœnitentem ad impletionem pœnitentiae. Quod

trid. Quod definitum videtur in Tridentino sess. 12. cap. 8. & can. 15. dum dicitur, in Sacerdotibus esse potestatem & clauem non solum ad absoluendum, sed etiam ad ligandum, intelligit autem ad pœnitentiam iniunctam, ut pater ex contextu Id vero quod responderet Nauarrus, potestatem ad ligandum ad pœnitentiam esse potestatem ad taxandam illam; ridiculum est: quia nullus sola taxatione pœnæ, quam alter potest liberè non admittere, dicitur ad pœnam ligare. Et ratione probatur, quia Sacerdotibus collata est potestas perfecta ad iudicandum de peccatis confessis, ergo non tantum est ad absoluendum a peccatis, sed etiam ad obligandum ad pœnam pro debito pœnae relatio post illorum absolutionem, alias non esset illis collata potestas perfecta, sed imperfecta, quia non esset ad omnino modum & perfectam remissionem peccatorum. Et confirmatur, quia impositione pœnitentia, sicut absolutione, est vera sententia, utpote procedens a Confessario ut a iudice, sententia autem iudicis vim habet præcepti & obligandi.

Vnde Confessarius non tantum potest obligare ad pœnitentiam, sed etiam semper obligat, quod oppositum ex verbis non coniicitur, immo non potest non obligare, ut dicimus Diffic. 111.

Ad rationem ergo aduersoriorum respondemus, quod licet pœnitens non acceptando pœnitentiam nulli faciat iniuriam, facit tamen contra præceptum Confessarii, cui, utpote iudici & superiori, obedire tenetur; etiam quando pœnitentia iniuncta est grauissima, si, attentis peccatis confessis, & fragilitate pœnitentis, non sit excessiva, quia tunc non est rigidum ad illam obligare:

Pœnitens ergo sub peccato tenetur ad impletionem pœnitentia sibi iniunctæ: immo & sub mortali, quando pœnitentia iuste iniuncta est grauiss, v. g. audiendi alias Missas, ut contra Caietanum tom. 1. Opusculorum tract. 6. quæst. 2. aduertunt Vasquez, Suarez, Egidius, & communiter Doctores; quia violatio cuiuscumque præcepti rei grauiss, est grauiss, & grauiter dissolans rationem; & ob eamdem rationem tenetur sub mortali ad impletionem pœnitentia iniuncta pro mortaliibus ante legitime confessis, aut pro venialibus, quando est grauiss (ut esse potest) ut contra Nauarum cap. 21. num. 43. & contra Vinaldum de Satisfactione num. 26. aduertunt Egidius ubi suprà, & Henriquez lib. 5. cap. 20. Tenetur autem pœnitens sub mortali ad impletionem pœnitentia grauiss, quamvis Confessarius tantum velit obligare pœnitentem sub veniali, ut contra Medinam & contra Suarez aduertunt Vasquez, Egidius & Ochagavia: quia sicut non est in voluntate Superioris, non obligare, supposito quod vult præcipere, quia obligatio oritur necessariò ex præcepto semel posito; ita etiam non est in potestate Superioris, non obligare sub mortali, supposito quod vult rem grauem præcipere, quia ex præcepto rei grauiss semel posito, oritur necessariò obligatio sub peccato grauiss seu mortali, quia tota obligatio præcepti oritur necessariò ex ipso semel posito.

Quando vero pœnitentia iniuncta est leuis, v. g. recitandi decem Salutationes Angelicas, & vnam Orationem Dominicam, eius omisso tantum erit leuis seu venialis, sicut omisso cuiuscumque alterius præcepti rei leuis, ut docent communiter Doctores: ex eo vero quod omissione illius

non perficiatur Sacramentum Pœnitentia, ipsi non interrogatur grauis irreuerentia, quia ex defectu impletionis pœnitentia adhuc grauia non deficit Sacramento perfecio aliqua essentialis, sed tantum integralis & valde extrinseca ipsi. Et ob eamdem rationem omisso partis leuis, pœnitentia grauia, tantum erit venialis, sicut omisso partis leuis cuiusque alterius præcepti rei grauia. In omisso autem pœnitentia adiunctæ, ad minus erit duplex malitia distincta, altera sacrilegij contra religionem, & reuerentiam Sacramento debitam, quia numquam erit mortalis, quamvis pœnitentia omisla sit grauia, quia defectus numquam erit grauia, quia est defectus partis tantum integralis & valde extrinseca; altera contra iustitiam vindicatiuam, intuitu cuius pœnitentia iniungitur a Confessario, quia potest esse mortal, ut nuper dicebamus, & quando etiam iniungitur in medietate contra aliquid peccatum, erit etiam alia teritia malitia illius peccati contra quod iniuncta est, quæ erit grauia aut leuis, pro grauitate aut leuitate pœnitentia iniuncta:

Circa tempus in quo pœnitentia tenetur impletere pœnitentiam, certum est, teneri tempore præscripta a Confessario, si illud præscriptum. Quod si tunc illam non impletat, etiam tenetur postea illam implete, quia semper (etiam quando aliquando iniungitur in honorem diei præscripti) iniungitur in vindicatiuam peccatorum confessorum. Si vero a Confessario nullum præscribitur tempus, implenda est quod primum moraliter commode possit (ut aduertunt Suarez scđt. 7. & Egidius *Suarez* dub. 9.) nisi aliud ex verbis aut ex circumstantiis *Egidius*, coniiciatur voluisse Confessarium. Ita tamen obligat quod primum moraliter commode possit, ut non quæcumque dilatio impletionis pœnitentia grauia, sit mortal, nisi sit nimia seu grauia; & quod ad hoc id est quando differetur pœnitentia post tempus a Confessario præscriptum, nisi quod tunc dilatio potest aliquando esse mortal, quando pœnitentia grauia fuit præscripta in aliquo die in honorem festiuitatis illius diei, si differatur post illum, quamvis non semper, nisi quando defectus honoris censetur grauia. Addit Ochagavia, tunc dilationem pœnitentia grauia esse nimia & grauem, quando differunt ultra tertium diem: fed scrupulose procedit, quia haec dilatio non videretur nimia, immo nec ultra octauum diem (præterim quando res in pœnitentiam iniuncta non potest commode fieri, ut flagellatio) nisi quando res in pœnitentiam iniuncta esset valde grauia, & posset commode impleri, quia etiam ex rei grauitate crevit grauitas dilationis, sicut ex defectu commodatus implendi illam decrevit grauitas dilationis. Nihilominus taxationem grauitatis dilationis pœnitentia grauia, doctioribus remittimus.

DIFFICULTAS II.

Vtrum Confessarius tenetur pœnitentiam imponere.

*C*onueniunt Doctores, Confessarium absoluunt pœnitentem regulariter teneri pœnitentiam aliquam imponere. Quod significat Tridentinum sess. 14. c. 8. Tenetur autem ad id, Primò ex virtute religionis, ut perficiat Sacramentum Pœnitentie;

trid.

quia Pœnitentia seu Satisfactio est pars integralis illius: & ex hac virtute tantum tenetur sub peccato veniali sacrilegij. Secundò etiam tenetur ex iustitia vindicativa, vt in hoc iudicio Sacramentali aequitatem seruet, quia in eo est verus index; & ex hac virtute tenetur sub mortali, quando iniungenda est pœnitentia grauis. Et aliquid Tertiò etiam tenetur ex aliqua alia virtute, quando scilicet est maximè conueniens ad medelam pœnitentis contra aliquid peccatum, quod timetur committendum a pœnitente; quia etiam ad hoc tenetur peculiariter ratione officij medici spiritualis, quod in hoc iudicio etiam exerceat. Teneatur autem tunc ex illa virtute contra quam futurum est peccatum quod timetur, in cuius medelam iniungenda est pœnitentia; & tenetur ex ea virtute, non primario, sicut tenetur pœnitens non peccare contra illam; sed secundario, ne pœnitens contra illam peccet; & ex hac tenetur sub mortali, quando iniungenda est in medelam contra peccatum mortale.

Addidimus, Confessarium absoluente pœnitentem regulariter teneri pœnitentiam aliquam ei imponere; quia aliquando non tenetur. Primo, quando pœnitens est in articulo mortis, & est in incapax receptionis aut impletionis pœnitentiae, vel quia amittit sensum, vel aliter; quia tunc prospicendum est potius pœnitenti eum absoluendo, quia in eius utilitatem institutum est Sacramentum Pœnitentiae, quam perfectioni integrali, & tam valde extrinsecus Sacramento: si vero capax sit receptionis & impletionis pœnitentiae, imponenda est aliqua pœnitentia, quamvis leuis, quam tunc possit exequi, & etiam alia sub condicione si vnuat, si illa leuis non sufficiat, attenta grauitate peccatorum, quam, si forsan vixerit, impleat.

Secundo Confessarius potest absoluere pœnitentem, nullam illi imponendo pœnitentiam, quando ex confessione pœnitentis & ex alijs indicis prudenter coniicit & credit, pœnitentem iam satisficisse pro peccatis confessis, si alias non sit necessaria ad cautionem in futurum, quia tunc ex nullo titulo tenetur pœnitens pœnitentiam adimplere, quia non ob satisfactionem pro peccatis, nec ob cautionem in futurum, vt supponimus; nec tenetur ut perficiatur integraliter Sacramentum, quia perfectio hæc non est debita nisi in satisfactionem, vel in medelam, vel in utramque. Nihilominus quia in hoc iudicio facile potest Confessarius errare, consilium erit, quamvis non necessarium, tunc aliquam imponere pœnitentiam.

Tertiò Confessarius potest pœnitentem absoluere, nullam illi imponendo pœnitentiam, quando pœnitens lucratur Indulgentiam plenariam, vt contra Henricum lib. 5. c. 22. & contra Ochagaviam q. 14. adiurunt Toletus 1.6. c. 23. Vinaldus de Satisfactione num. 26. & S. v. Satisfactione n. 2, quia tunc impositio pœnitentiae non est necessaria ad satisfactionem pro pena temporali, quia remittitur aut remisit est per plenariam Indulgentiam, & alias potest non esse necessaria in medelam.

Observandum est, in quo Doctores communiter conueniunt, pœnitentiam posse pro arbitrio Confessari imponi ante absolutionem, vel post eam, dummodo, quando imponitur post, imponatur ante discessum pœnitentis, vt in eodem iudicio imponatur censeatur, quod in absolutione finitur: conuenientius tamen esse, in confessione grauium

peccatorum pœnitentiam ante absolutionem imponere, vt pœnitens spe absolutionis magis acquiescat conuenienter pœnitentiae; quod etiam ipsi pœnitenti est eligibilis, vt si nolit pœnitentiam admittere, possit non recipiendo absolutionem ad alium Confessarium configere (quod licet potest facere, quamvis pœnitentia sit iusta & prudens) quia si absolitus fuisset, tenetur illam, si esset iusta & prudens, admittere.

DIFFICULTAS III.

Quantam pœnitentiam teneatur Confessarius imponere.

Conueniunt Doctores, Confessarium teneri imponere pœnitentiam, attendendo ad gravitatem criminis, & ad facultatem pœnitentis, vt dicitur in Tridentino Iess. 14. c. 8. quia pœnitentia imponitur in vindictam & satisfactionem peccatorum, habita tamen ratione ad utilitatem spiritualem pœnitentis, quia Sacramentum Pœnitentiae in utilitatem pœnitentis institutum est.

Vnde conueniens erit, praesertim quando gravitas peccatorum est magna, leuiores imponere pœnitentiam, quam gravitas peccatorum exigit, vt sic pœnitens ad confessionem afficiatur, vel fultem ne ab ea arreatur, quia id cedit in utilitatem spiritualem illius. Et ob hanc rationem est multo moderanda, quando, si sic non fiat, prudenter timetur quod non implevit pœnitentiam. Nihilominus cum pœnitente qui sepius in eadem peccata incidit, securius agendum est, & eius fragilitati non est facile indulgendum, vt sic a peccatis arreatur: quia minus malum est eum exponere periculo non impleendi pœnitentiam, & concipiendi horrorem aliquem confessionis, quam maximam indulgentiam ei praebere occasionem, si in eadem peccata, & ea absque debito dolore & proposito confidendi.

Caudum tamen est Confessario, ne absque rationabili causa leuissimas pœnitentias pro peccatis grauiissimis imponat; quia præterquam quod erit negligens iudex & medicus, etiam dabit pœnitenti occasionem minus astimandi grauitatem peccatorum, & liberius peccandi. Vnde, quando ex aliqua rationabili causa pro peccatis grauius leuissima imponitur pœnitentia, monendum est pœnitens, id heri sic, vteus fragilitati caueatur.

Ita tamen iniungenda est pœnitentia pro peccatis, attendendo ad grauitatem eorum & ad facultatem pœnitentis, vt quamvis dispositio pœnitentis non exigit alleuiari, non debeat imponi pœnitentia ex se, seu ex opere operantis, & quæ condigna & moraliter aequivalent pœnitentia peccatis, remisit quoad culpam per absolutionem, vt adiurunt Vazquez q. 94. art. 2. dub. 6. n. 5. Valdes & Suarez d. p. 38. seet. 5. quia non est necessaria pœnitentia moraliter aequivalent, cum per ipsam pœnitentiam impletam remittatur aliquid, & non parum pœna relinquit post absolutionem ex opere operato. Ob quod Sacramentum Pœnitentiae est tribunal misericordiae, non solum quoad remissionem culpe, sed etiam quoad remissionem pœnae.

Et quia non constat Confessario quanta pœna sit dignum peccatum, & quanta remittatur ex opere operato per Sacramentalem pœnitentiam, (imò per

Toletus.
Vinaldus.
S. v.

per eam non remittitur determinata aliqua pœna, ut dicimus Difficultate xv.) ideo pœnitentia imponenda est ad arbitrium viri prudentis, quantum fieri posuit prudenter à viro prædicto ignorante.

DIFFICULTAS IV.

Utrum Confessarius teneatur imponere pœnitentiam obligantem, seu sub præcepto.

Nauarrus. cap. 26. num. 24. Henriquez. lib. 5. cap. 21. Suarez disp. 38. sect. 30 & Adamus Tanner. disp. 6. quæst. 8. num. 7. partem negatiuum tradunt, quam etiam tradidisse videtur. S. Thomas. Quodlibet 3. articulo 28. Et probari potest, quia ex una parte pœnitentia sub consilio tantum imposta est sufficiens. Sacramentalis, utpote imposta virtute claustrum, & ex altera parte, pœnitentia sic iuposita potest esse expediens pœnitenti ob ipsius fragilitatem.

Valquez verò quæst. 94. art. 2. dubio 1. num. 9. Nugus in Addition. quæst. 13. art. 2. difficult. 1. & Egidius disp. 10. dub. 8. partem affirmatiuam tradunt (quam videatur tradidisse Tridentinum confessarii) & dū supponit, impositionem pœnitentia pertinere ad potestatem ligandi) & merito: quia Confessarius teneat imponere pœnitentiam in vindictam peccatorum, & aliquando etiam in cautionem in futurum, cuius impositio est vera sententia condemnativa ad pœnam, & aliquando etiam in medelam, procedens à Confessario ut à iudice non minus quam absoluto: sententia autem iudicis semper habet vim obligandi reum, ergo Confessarius teneat imponere pœnitentiam obligantem, seu sub præcepto, cum teneat ferre sententiam condemnatiuum, & aliquando etiam in medelam. Vnde sola pœnitentia obligans est Sacramentalis, quia hac sola est iudicialis, & sola iudicis pertinet ad Sacramentum Pœnitentia, quia ea sola procedit à Confessario ut minister huius Sacramenti, & Confessarius non est qualiscumque minister in hoc iudicio & Sacramento, sed tantum iudex. Ex quo constat ad rationem aduersariorum, priorem partem Antecedentis esse falsam.

S. Thomas. 5. Thomas autem ubi supra, tantum vult, Confessarius posse imponere pœnitentiam, non obligando determinate ad aliquid opus, sed optionem concedendo pœnitenti, ut faciat hoc vel illud, prout maluerit, obligando tamen ad unum vel ad alterum sub disunctione.

DIFFICULTAS V.

Utrum Confessarius, iniungendo pœnitentiam, obliget pœnitentem, ut eam per se ipsum exequatur.

Difficultas hæc non procedit de pœnitentia quæ imponitur in medelam peccatorum, & preservacionem ab eis, quia hæc ab illo que dubio debet à pœnitente per se ipsum impleri, sed procedit de pœnitentia, quæ tantum imponitur in vindictam & castigationem pro peccatis.

Circa difficultatem ergo conueniunt Doctores, pœnitentiam impositam pœnitenti in vindictam peccatorum, non posse impleri per alterum, quando non constat Confessarium id velle: quia cùm

imponat pœnitentia pro crimen personali, quando aliud non exprimit, vult impleri per pœnitentem in vindictam criminis personaliter commissi.

Punctum ergo difficultatis est. An pœnitens posse pœnitentiam implere per alterum, quando Confessarius id vult, sive id velit quando illam imponit, sive postea.

Henriq. lib. 5. cap. 21. Suarez disp. 18. sect. 9. Vivaldi. de Satisfactione num. 12. Reginald. lib. 7. Suarez. cap. 7. quæst. 2 & Adamus num. 11. partem affirmatiuam tenuunt; quia ex una parte unus potest

Vivaldi.

Reginald.

Adamus.

falsificare pro alio, pro pœna temporali relata post remissionem peccati, & ex altera parte, obligatio implendi pœnitentia oportet ex voluntate Confessarii; ergo quando Confessarius vult, id sufficit.

Leedesma. Vaquez. Egidius. Ochagavia. 1. Leedesma verò 2. p. q. 14. ar. 4. Vaquez quæst. 94. ar. 2. dub. 1. Egidius disp. 10. dub. 8. & Ochagavia q. 10. partem negatiuum tradunt, & merito: quia præcepto Confessarii imponens pœnitentiam, sicut præcepto cuiuscumque alterius superioris, tantum laus fit opere ipso quod præcipitur.

Confessarius autem nequit præcipere opus alterius, sed tantum pœnitentis quia solus ille & non alter est ipso Confessario inferior in eo foro Sacramentali; ergo pœnitens nequit implere pœnitentiam opere alterius, sed per se ipsum opere proprio, nec aliud potest Confessarius velle.

Vnde, quamvis pœnitens, cui imposita est pœnitentia, sit impotens ad eam impleandam per se ipsum, non teneat illam per alterum implere, quia nequit illam implere per alterum; poterit tamen pœnitentem iniungi in pœnitentiam, ut procureret opus aliquid ab altero fieri, quia hæc procuratio est opus ipsius pœnitentis, ac proinde ipsa sola procuratio est Sacramentalis, & ipsi pœnitenti proficiens ex opere operato, & non opus alterius. Hoc autem non tollit, pœnitentem, cui iniungitur eleemosyna, posse eam per alterum clargiri, quando aliud non exprimitur à Confessario, quia eo præcepto absolue latè tantum præcipitur, ut ex propriis bonis fiat eleemosyna, sive illa fiat à pœnitente per se ipsum, sive per ministru, in modo etiam poterit fieri per alterum ex bonis huius alterius, quando iste vult pro pœnitente eleemosynam facere, quasi donando pœnitenti bona illa ex quibus fit eleemosyna.

Ad rationem ergo aduersariorum concedimus, iustum posse pro altero sive viuo sive defuncto ex opere operantis saltem de congruo satisfacere prædicta pœna; negamus tamen, Confessarium posse præcipere opus alterius in vindictam peccatorum pœnitentis, quia non est superior illi alteri.

DIFFICULTAS VI.

Utrum in pœnitentiam Sacramentalem, tantum imponendum sit opus pœnale.

Non procedit difficultas de pœnitentia quæ imponitur, attendendo solum ad cautionem peccati in futurum, quia in hanc absque dubio imponi potest opus pœnale, si forte sit aliquid non pœnale, quod sit vtile ad eam cautionem; sed procedit de pœnitentia, quæ imponitur, attendendo ad peccata confessi, ut iam commissa in latitudinem pro illis, sive in eius impositionem tantum attendatur ad id, sive etiam ad cautionem similium peccatorum in futurum.

Circa difficultatem vt sic, Doctores, qui existimant, opere bono, quamvis non pœnali, posse satisficeri ex opere operantis pro pœna temporalis restante post remissionem culpæ, docent, in dictam pœnitentiam Sacramentalem posse & sufficere iniungit quodcumq; opus bonum, quamvis non pœnale, quia secundum illos quodcumque opus bonum, quamvis non pœnale, est satisfactorium, pro dicta pœna ergo potest & sufficit imponi in dictam pœnitentiam Sacramentalem, quia hæc imponitur in satisfactionem pro pœna temporalis restante post absolutionem à peccatis.

Doctores vero qui existimant, solo opere bono pœnali posse satisficeri ex opere operantis, docent, in dictam pœnitentiam Sacramentalem imponit tantum posse opus bonum penale, & merito id docent: quia dicta pœnitentia Sacramentalis imponenda est & in satisfactionem pro pœna temporalis restante post absolutionem, & etiam in vindictam & castigationem peccatorum confessorum, ut ea absumatur pœna restans, ut supponitur in Tridentino sess. 14. cap. 8. Et utrumque constat ex eo, quod dicta pœnitentia Sacramentalis imponitur in iudicio à Confessorio vt à iudice, pro criminibus & peccatis confessis, ac proinde in vindictam & satisfactionem eorum, in plenam & perfectam remissionem eorum: in modo non aliter in vindictam peccatorum, quām ut media ea satisfiat plenè & ultimè pro peccatis, opus autem bonum non penale, non est satisfactorium pro pœna restante, vt diximus Disp. xiii. Diff. vi. Nec est aptum ut assumatur in vindictam & castigationem pro peccatis in plenam & perfectam remissionem eorum.

Vnde ad rationem aduersariorum, negamus, opus bonum non penale esse satisfactorium pro pœna restante; & quamvis esset, non sufficeret ut imponeretur in dictam pœnitentiam Sacramentalem, quia non est aptum ut imponatur in vindictam peccatorum. Et ob hoc posterius nonnulli ex Doctoribus, qui existimant, quocumque opere bono, etiam non pœnali, posse satisficeri ex opere operantis pro pœna temporali, docent, in dictam pœnitentiam Sacramentalem tantum posse imponi opus bonum pœnale, quia scilicet opus non pœnale nequit imponi in vindictam peccatorum.

Ita tamen imponenda est pœnitentia in vindictam & satisfactionem peccatorum, vt quando etiam imponitur in cautionem in futurum, seu in medelam, hæc non sit superaddenda toti pœnitentia, quæ alia debet imponi in vindictam & satisfactionem, si ea quæ imponitur in cautionem, est etiam opus pœnale; quia tunc huic tantum est addendum ex aliis operibus pœnalibus, quod deest ad rationabilem castigationem & satisfactionem peccatorum pro pœna restante, attendendo etiam ad fructum quem ex opere operato confert pœnitentia imposta.

Ita tamen imponendum est opus pœnale in pœnitentiam, vt possit imponi applicandum pro anima Purgatorij, vel pro aliquo vino, quoad valorem quem habet ex opere operantis (quamvis nequeat quoad valorem quem ut pars Sacramenti Pœnitentia habet ex opere operato, quia opus Sacramenti ex opere operato tantum conferrur recipienti Sacramentum) in modo quamvis à Confessorio non imponatur applicandum pro altero, poterit

ipse pœnitens applicare, etiam si pœnitentia imposta sit, attento valore operis impositi ex opere operantis, quia cooperatio pœnitentis ad remissionem pœnae restantis, nullo iure est pœnitenti sub obligatione, & ideo pœnitentia potest imponi in statu peccati mortalis, in quo non remittit pœnam restantem, ut dicemus Diff. xii. & xiv.

DIFFICULTAS VII.

Vtrum in pœnitentiam Sacramentalem sit imponendum opus externum.

Alexander 4. par. quæst. 84. memb. 2. artic. 1. & Almainus in 4. distinct. 15. quæst. 1. par. 1. tem affirmatiuam tenuerunt, Primo, quia pœnitentia est pars integralis Sacramenti Pœnitentie, quod est sensibile, sicut quodcumque aliud Sacramentum, ergo debet esse sensibilis & externa. Secundo, quia pœnitentia imponitur præcepto humano, hoc autem tantum potest præcipi actus externus.

Suarez vero disp. 38. sect. 6. Henriquez lib. 5. cap. 19. & Agidius disp. 10. dub. 8. partem negatiuam tradunt, & merito: quia ex una parte actus internus, v. g. actus intellectus & actus voluntatis, potest esse pœnalis, seu afflictius & difficultis, ut actus fidei & actus contritionis, & ex altera parte nihil obstat ut imponi possit in pœnitentiam Sacramentalem, ut constabit ex solutione rationum aduersariorum.

Ad primam ergo concedimus, pœnitentiam Sacramentalem esse partem Sacramenti sensibilis, ad id tamen sufficit quod fiat sensibilis & qualis externa per accidens, ratione alterius, nempe ratione impositionis exterioris, qua imponitur à Confessorio; & ratione acceptationis, qua acceptatur à pœnitente, sicut fit contritio ratione confessionis.

Et ad secundam concedimus, pœnitentiam imponi præcepto humano, tamen non lato potestate communis superioris humani, quia non potest præcipi actus internus, sed lato potestate speciali ligandi à Christo specialiter concessa, quo præcipi potest actus internus, sicut etiam fieri potest absolutione à peccatis omnino internis, quia fit potestate speciali à Christo specialiter concessa.

DIFFICULTAS VIII.

Vtrum in pœnitentiam Sacramentalem imponi possit opus præcepti.

PAludanus in 4. distinct. 15. quæst. 1. artic. 1. & Padua Maior quæst. 2. dub. 1. partem negatiuam tenuerunt, quia opus præcepti non est satisfactorium ex opere operantis pro debito pœnae, ut ex ipsis restitutum Disp. xii. Diff. VIII.

Sotus vero in 4. dist. 19. quæst. 2. Valquez q. 94. Sotus art. 1. dub. 6. Suarez disp. 38. sect. 6. Victoria Valquez. num. 205. Vinaldus de Satisfactione, num. 10. Victoria Agidius dub. 8. & communiter Doctores partem Vinaldi affirmatiuam tradunt, & merito: quia ex una parte actus operæ præcepti sunt satisfactoria ex opere operantis pro debito pœnae, ut diximus vbi supra; & ex altera, eorum impositio in pœnitentiam potest pœnitenti expedire.

Obser-

Obseruandum tamen est, regulariter expedire iniungere in pœnitentiam opera non præcepta, ad aliquid noui obligando pœnitentem, vt sic magis puniatur peccator ob peccatum, & magis inducatur ad timorem peccati in futurum. Ac proinde, vt Doctores communiter aduertunt, quotes ex verbis Confessarij oppositum prudenter non coniicitur, credendum est in pœnitentiam iniungere opera aliæ non præcepta. Quod etiam est verum, quando imponit elemosynam, qua alijs ob extreman necessitatem obligat, vt contra Victoriam, Viualdum, & Aegidium aduertunt Valsquez, & Suarez: quia eadem currit ratio in elemosynâ, quando est sub obligatione, & in operibus aliorum præceptorum: & id adhuc est verum, quamvis obligatio elemosynæ superuenient post iniungam pœnitentiam, vt contra eosdem & contra Sotum aduertunt Valsquez & Suarez, quia etiam tunc currit dicta ratio.

DIFFICULTAS IX.

Vtrum Confessarius possit imponere pœnitentiam publicam.

Nomine pœnitentia publicæ intelligimus pœnitentiam coram alijs faciendam, ex qua possint in suspicionem venire, quod sit ob peccatum aliquod graue confessum.

Nauarrus. Nauarrus cap. 8. num. 10. docet, pro nullo peccato, quamvis publico & scandaloso, imponi posse pœnitentiam modo dicto publicam, quia id est contra sigillum confessionis.

S. Thomas. S. Thomas verò in 4. d. 14. quæst. 1. art. 5. quæstiunc. 1. Suarez disp. 38. sect. 6. Valsquez quæst. 94. art. 2. dub. 2. & communiter Doctores docent, & meritò, pro peccato publico posse pœnitentiam publicam imponi. Quod definitum est in cap. 1. de Pœnitentijs & remissionibus, & clarissimè in Trident. less. 24. cap. 8. de Reformatione, dum dicitur, pro peccato publico, ex quo ortum sit scandalum, oportere pœnitentiam publicam imponi. Vbi (etiam si Nauarrus neget) sermo est de impositione pœnitentia in foro Sacramentali, & non in foro exteriori, tum quia in eo cap. 8. sermo est de omni peccato, & tamen index Ecclesiasticus non iudicat de omni in foro exteriori, vt patet in homicidio, tum etiam quia sermo dirigitur ad omnes Confessarios; & tamen non omnes possunt in eo foro exteriori pœnitentiam imponere.

Et ratione probatur: quia ex una parte pœnitentia publica potest esse expediens pro peccato publico; & ex altera parte, impositione illius non sit contra sigillum, quia id, ex quo potest dicta suspicione oriri, nempe impletio pœnitentia publicæ, non fit absque consensu pœnitentis, immo sit ab ipso pœnitent, quia ipse admettit immo implet pœnitentiam; ergo imponi potest publica pœnitentia pro peccato publico. Immò & debet imponi, quando aliter nequit auferri scandalum ortum ex illo peccato. Et ob rationem dictam potest etiam absque fractione sigilli imponi pœnitentia publica pro peccato occulto, & multò melius pro peccato publico, quamvis non sit necessaria ad auserendum scandalum; ac proinde quando alijs expediatis, vt potest aliquando expedire, poterit imponi pro uno & pro altero, quamvis pœnitens reluetur.

DIFFICULTAS X.

Vtrum pœnitentia ab uno Confessario iniuncta possit ab altero mutari.

Difficulitas hæc non procedit, quando pœnitentia imposta fuit iniusta, sive ex toto, sive ex parte, quia tunc non est necessarium quod mutetur ab altero Confessario, quantum ad id in quo est iniusta; quia tunc quantum ad id, potest proprio iudicio à pœnitente omitti, quia quantum ad id non obligat. Procedit ergo difficultas, quando pœnitentia est iusta, & non procedit de mutatione quæ sit media concessione Indulgentiæ, quia hoc modo, qui potest Indulgentias concedere, potest media Indulgentia, etiam extra confessionem concessa, auterne obligationem implendi pœnitentiam ab altero impositam, quando non est imposta in medem, sed in puram vindictam & satisfactionem peccatorum. Nihilominus quando tempore Iubilæi conceditur Indulgentia pœnitenti, si prater confessionem exigitur ab eo aliud opus ad lucrandam Indulgentiam, quod tempore confessionis nondum est factum, imponenda est pœnitentia iusta, ne forte pœnitens deficiat in operi requisito, & ob id non obireat Indulgentiam: illo tamen opere post confessionem facta, ob quod Indulgentia obtinetur, liber maner pœnitens à pœnitentia anteā imposta in puram vindictam & satisfactionem peccatorum.

Est ergo difficultas, An pœnitentia iusta ab uno Confessario imposta, possit mutari ab altero, absque media Indulgentia.

Circa difficultatem sic intellectam, Sotus in 4. disp. 20. quæst. 2. art. 3. & nonnulli recentiores Thomistæ, docent, solum Confessarium superiore in dignitate, v. g. Episcopum, posse pœnitentiam à Confessario inferiori, v. g. à simpli Confessario, impositam mutare: quia solum Confessarius superior habet imperium in inferiori; ergo solum superior potest mutare pœnitentiam inferioris.

Addunt tamen prædicti, id non posse superiorem, nisi eorumdem peccatorum confessione audita.

Ledesma. Ledesma 2. par. 4. quæst. 20. art. 4. & Viualdus Leedesma. de Satisfactione num. 31. docent, quemcumque Confessarium, etiam inferiori, mutare posse pœnitentiam cuiuscumque alterius, etiam superioris, quia inferior in dignitate non minorem habet potestatem ad solvendum & ligandum, quam superior in dignitate. Et idem sentit Nauarrus cap. 26. num. 22. quando pœnitentia superioris non est imposta pro peccatis referuatis, quia tunc sententia pro his referuata est superiori. Et addunt prædicti, id posse quemcumque Confessarium, etiam inferiori, non audita confessione eorumdem peccatorum.

Valentia. Valentia verò disp. 7. q. 14. punc. 4. Henriquez Valentia. lib. 5. cap. 20. Suarez disp. 38. sect. 10. & Aegidius Henriq. Suarez. dub. 12. docent, & merito, quemcumque Confessarium, etiam inferiori, mutare posse pœnitentiam à quocumque alio Confessario, etiam à superiori pro peccatis non referuatis impositam, eorum tamen confessione audita.

Et in primis, quod quicunque Confessarius, etiam inferior, possit mutare pœnitentiam à quocum-

quocumque alio, etiam à superiore, pro peccatis non referuatis impositam, probatur, quia ex una parte pænitens potest iterum eadem peccata confiteri, ac si illa non fuisset confessus, & nouum iudicium de peccatis subire, ac si illud non subiisset, quia nullo titulo impeditur ad id faciendum, & ex altera parte quilibet Confessarius, quamvis inferior in dignitate, habet potestatem absoluendi ab illis, & imponendi pænitentiam pro illis, sicut habebat, quamvis pænitens non fuisset illa confessus, ergo pænitens poterit, imò & debet se conformare sententia illius, quia ad illum ut ad ultimum iudicem fugit, ut ab eo iudicetur ultimò, & non tenetur sententia pænitentia prioris Confessoris, quia eo ipso quod reus potest suam causam ad aliud tribunal deferre, potest imò & debet se conformare sententia posterioris tribunalis, si in eo tribunalis sifat, & non tenetur sententia prioris tribunalis.

Quod verò nullus Confessarius, quamvis in dignitate superior, possit pænitentiam impositam mutare nisi audita confessione peccatorum, probatur, quia mutatio pænitentia, quæ non fit media concessione Indulgentia, nequit fieri nisi iudicatur in foro Sacramenti Pænitentia, quia solum quod fit medià Indulgentia, fit extra Sacramentum, quia hæc solum fit applicando satisfactiōnem Christi, & superabundante Sanctorum, illa verò tantum fit imponendo de nouo pænitentiam pro peccatis, inpositio autem pænitentia pro peccatis, ut pote actus iudicialis, tantum fit in iudicio confessionis, efficiendo iudicium & Sacramentum integrum circa illa, nempe absoluendo à peccatis confessis, de quibus fit dolor, & pro eis pænitentiam imponendo.

Addidimus, *pro peccatis non reservatis*, quia nullus potest mutare pænitentiam pro peccatis reservatis impositam, nisi idem Confessarius, aut alius cui etiam sint referuata peccata illa; quia quamvis peccata referuata, postquam quis est ab illis legitimè absolvitus, non maneat referuata, ac proinde quilibet etiam simplex Confessarius possit ab illis absoluere, & pro eis pænitentiam imponere, nequit tamen priorem sententiam mutare, & efficere quod cesset, quia nequit iudicare de illis eodem modo ac si non fuissent iudicata, & pro eis pænitentiam imponere, eodem modo ac si non fuisset imposta, cuius impositione cessaret prior sententia, sed tantum potest imponere pænitentiam pro illis, tamquam pro eis à quibus pænitens iam fuit absolvitus, & pro quibus imposta fuit conueniens pænitentia; sicut Sacerdos non approbatus nequit mutare pænitentiam impositam pro mortalibus iam legitimè confessis, quamvis ab eis iam confessis possit absoluere, & pro eis pænitentiam imponere.

Ex dictis deducitur, ut aduertit Egidius, eumdem Confessarium non posse pænitentiam à se impositam mutare, nisi prius audita confessione corundem peccatorum (quæ vñico verbo ipsi fieri potest, dicendo, Iterum me accuso peccatorum tibi confessorum, si Confessarius recordetur illorum aut faltem pænitentia à se imposta) & nisi iterum facta aut facienda absolutione; quia nequit de illis peccatis iterum iudicare, nisi nouum & integrum Sacramentum, & nouum & integrum iudicium faciendo. Nihilominus quando primum iudicium & Sacramentum censetur moraliter

manere, potest ab eodem Confessario mutari pænitentia, absque noua confessione & absolutione. Non censetur autem manere, eo ipso quod pænitens discedit à Confessario, nihil aliud ab eo expectans pro complemento illius iudicij; quamvis Egidio videatur manere, & durare toto die quo factum fuit, & Soto & Vivaldo duobus alijs sequentibus diebus.

DIFFICULTAS XI.

Vtrum qui oblitus est pænitentia sibi iniuncta, teneatur iterum confessionem repetere.

Conueniunt Doctores, inculpabiliter obli-
tum pænitentia sibi iniuncta, non teneri iterum repetere confessionem, quia nullo titulo ad id tenetur. Est tamen difficultas, An ad id tenetur, qui sua culpa oblitus est pænitentia.

Siluester verò v. *Confessio* 1. q. 3. partem affir-
matiuam tuerit, quia ex vna parte pænitens tene-
tur pænitentiam implere, & ex altera nequit sibi
impositam implere ob obliuionem; ergo ut ipsi
alia pænitentiam impleat.

Vaquez verò q. 94. ar. 2. dub. 4. *Suarez* disp. 22. *Vaf-
suet. 3. Egidius* disp. 1. dub. 12. & communiter Do-
ctores partem negatiuam tradunt, & merito; quia
tunc non tenetur ad repetendam confessionem
Iure diuino confessionis, quia hoc tantum obligat
ad semel confitenda mortalia, quod fit independenter ab impletione pænitentia: nec ad id tenetur
præcepto aliquo Ecclesiastico communi, quia
nullum est iterum repetendi confessionem, quando
pænitentia non impletur, nec faciendo aliquid
loco illius: nec ad id tenetur præcepto pænitentia
lato à Confessario, quia istud tantum obligat ad
impletionem pænitentia, quando pænitens potest,
& non ad aliquid aliud faciendum loco illius,
quando non potest illam impleere; nec tunc pænitens
lucrum aliquod reportat ex sua culpa, quia
potius priuatus fructu, quem pænitentia ex
operato causat.

Observandum est, pænitentem teneri ad im-
plendam pænitentiam, si post obliuionem re-
curret illius, quamvis confessus sit culpam obliu-
ionis (quam tenetur confiteri, si fuit mortalis)
quia etiam post confessionem culpa obliuionis vi-
get præceptum Confessarii, & Ius diuini natu-
rale virtutis religionis perficiendi prius illud Sa-
cramentum, cui defuit satisfactio, qua integraliter
completur.

DIFFICULTAS XII.

*Vtrum pænitentia Sacramentalis impleta,
causet ex opere operato remissionem
pænae temporalis restantis post absolu-
tionem à peccatis.*

Sotus in 4. dist. 19. quæst. 1. art. 5. & *Ledefina* S. 2. part. 4. quæst. 13. ar. 3. dub. 4. partem negatiuam tuerit, Primo, quia pænitentia Sacramentalis nec est Sacramentum, nec pars essentialis Sacramenti; ergo absque fundamento dicetur habere effectum aliquem ex opere operato, seu per modum

modum Sacramenti. Secundò, quia alias pœnitentia Sacramentalis, quamvis fieret ex fine venialiter malo, remitteret pœnam temporalem restantem, quia Sacramentum, quamvis factum ex fine venialiter malo, habet suum effectum; imò etiam quamvis fieret ex fine mortaliter malo, quia mortale non obest remissionem pœnae temporalis.

Vasquez verò q. 94. art. 2. dub. 5. Suarez disp. 38. f. 2. Egidius disp. 10. dub. 10. Adamus q. 5. n. 24. & communiter Doctores partem affirmatiuam tradunt, & merito: quia pœnitentia Sacramentalis impleta, est pars Sacramenti, quamvis non essentialis, sed integralis; & ut pars Sacramenti concurrit ad plenam & integrum remissionem peccatorum; ergo ad eam concurrit ex opere operato; sed non concurrit ad remissionem culpa, nec pœna aeterna, quia hæc remissio fit ante impletionem pœnitentiae per contritionem, confessionem & absolutionem; ergo concurrit ad remissionem pœnae temporalis restantis, quia hac remissione compleatur & integratur peccatorum remissio, & ideo pœnitentia impleta dicitur pars integralis, & non essentialis Sacramenti Pœnitentiae. Vnde opus in pœnitentiam impositum, multò maiorem pœnam remittit, quam si non esset impositum, quia in pœnitentiam impositum non solùm remittit pœnam ex opere operantis, sed etiam ex opere operato.

Ad primam ergo rationem aduersiorum concedimus, pœnitentiam Sacramentalem non esse Sacramentum, nec partem essentialis Sacramenti, ex eo tamen solum deducitur non concurre ex opere operato, ad primarium effectum, nempe ad remissionem culpa, & pœna, non verò deducitur non concurrere ex opere operato ad effectum secundarium, nempe ad remissionem pœnae restantis, qua compleatur & integratur remissio peccati.

Et ad secundam concedimus, pœnitentiam ex fine veniali impletam remittere ex opere operato pœnam temporalem restante, quamvis non ex opere operantis: imò etiam remitteret impleta ex fine mortali, si alias ad eam remissionem non obstat status peccati mortali; sicut etiam absolutione ex fine veniali collata, imò etiam ex mortali conferit gratiam, vt pars essentialis Sacramenti simul cum alijs partibus essentialibus; & sicut etiam confessio ex fine veniali facta, imò etiam ex mortali, si ante absolutionem fiat confessio ipsius finis mortalitatis: imò quamvis non fiat, si pœnitens sit naturaliter oblitus illius finis, & ante absolutionem elicit dolorum sufficientem ex mortuo comprehendente omnia mortalia ipsius; & sicut confessionatio verbalis ex fine malo adhuc mortali facta, constituit Corpus & Sanguinem Christi sub speciebus Sacramentalibus: in quo detestatio seu dolor differt à confessione & ab absolutione. Quòd si fiat ex fine malo, quamvis tantum veniali, non conferit gratiam, quia non tantum est pars Sacramenti, sicut sunt confessio & absolutione, sed etiam est dispositio ad gratiam, ad quam opus malum non disponit.

Addimus, in quo Doctores conueniunt, per pœnitentiam, adhuc ex fine mortali factam, satisfieri præcepto Confessarij, quia cù sic facta, efficitur quod substantia quod à Confessario præcipitur, & eo ipso est Sacramentalis: imò & quantum est ex se sufficiens ad remissionem pœnae tempo-

ralis restantis, quamvis eam non remittat quando mortaliter fit, quia ei deficit status gratiae, ut dicemus Difficultate XIV.

DIFFICULTAS XIII.

Utrum pœnitentia Sacramentalis causatur ex opere operato augmentum gratiae sanctificantis.

Caietanus 3. par. q. 90. art. 2. partem affirmatiuam tuetur quam tradidisse videtur S. Tho-
mas ad 2. dñm dicit, quæ satisfactio, prout est in
proposito, conferit gratiam, & prout est in execu-
tione, auget illam. Et in id inclinat Suarez disp. 38.
f. 2. & Turrianus disput. 38. dub. 2. Et probat Turrianus
potest, qui omne Sacramentum nonæ legis cau-
fat gratiam ex opere operato, sed pœnitentia Sa-
cramentalis est pars Sacramenti nonæ legis, ergo
causat gratiam ex opere operato; sed non primam,
ergo augmentum illius.

S. Thomas verò in 4. d. 16. q. 1. art. 1. quæstion. 2. S. Thomas.
Vasquez qua. 94. art. 2. dub. 5. Egidius dub. 10. V. Vasquez.
Ochagavia q. 7. & Adamus q. 8. num. 22. partem Egidius.
negatiuam tradunt, & merito: quia, ut deducitur Ochagavia.
ex Tridentino fessi: 4. c. 3. confessioni, contritioni, Trident.
abolitioni, & satisfactioni, tamquam effectus ex
opere operato, conuenit plena & integra remissio
peccatorum; sed contritioni, confessioni, & absolu-
tioni, quibus essentialiter perficitur Sacramen-
tum Pœnitentiae, conuenit remissio peccatorum
quoad culpam & pœnam aeternam, quia fit media
gratia sanctificante, ante impletionem pœnitentiae
Sacramentalis; ergo impletioni illius debet tribui
remissio pœnae temporalis restantis, ut ita per om-
nes partes Sacramenti Pœnitentiae fiat plena & in-
tegra peccatorum remissio, qualibet parte suo
modo concurrere ad illam. Et absque funda-
mento illi tribuitur alijs effectus ex opere opera-
to, & ad summum, impletioni pœnitentiae imposi-
tæ in cautionem peccatorum in futurum, tribui
potest collatio aliquorum auxiliorum efficacium
ad præcaudia peccata (qua non erit in utilibus,
sicut nec qua sit medijs alijs Sacramentis) ita ut
impletioni pœnitentiae non penalis impositæ in
puram cautionem in futurum, tantum tribuitur
diæta collatio auxiliorum; & impletioni pœnitentiae
penalis impositæ in puram satisfactionem &
vindictam tantum tribuitur remissio pœnae re-
stantis, & impletioni pœnitentiae penalis imposi-
tæ in cautionem & in satisfactionem, tribuantur
diæta collatio auxiliorum, & diæta remissio pœnae
restantis.

Ad rationem ergo aduersiorum respondemus, quod quamvis Sacramento essentialiter perfecto, conueniat ex opere operato gratiam sanctificantem conferre, non tamen conuenit parti non essentiali, sed tantum integrali, qualis est satisfactione: quia parti tantum integrali sufficit quod impletat & integrat effectum inchoatum à partibus essentialibus, mediæ gratia sanctificante, quod est illam quoad effectum augere, quod tantum voluit S. Thomas art. 2. ad 2. quando ait, satisfactionem, S. Thomas.
prout in executione, augere illam.

DIFFI-

DIFFICULTAS XIV.

Vtrum pœnitentia Sacramentalis in statu peccati mortalis facta, habeat suum effectum ex opere operato.

Supponimus Primo, ut dicebamus Diffic. xii. in fine, & in quo conueniunt Doctores, per pœnitentiam in statu peccati mortalis factam, imd & ex malo fine, quamvis mortali, satisfaci præcepto Confessorij, quia ea efficitur quod à Confessario præcipitur, & eo ipso est Sacramentalis.

Supponimus Secundo, pœnitentiam Sacramentalis in statu peccati mortalis factam non causare ex opere operantis remissionem pœnae temporalis restantis alterius vitæ, quia ad id requiritus est status gratia, ut diximus Disput. xiiii. Difficultate iv.

Est ergo difficultas, An pœnitentia Sacramentalis in statu peccati mortalis facta, causat ex opere operato remissionem pœnae temporalis restantis, sicut causat quando sit in statu gratia.

Marsilius. **M**edina. **V**asquez. Marsilius in 4. quæst. 1. art. 3. Medina Cod. de Confessione q. de Pœnitentia iniuncta extra gratiam impleta, & Vasquez quæst. 94. art. 2. dub. 5. partem affirmatam tuentur, quia status peccati mortalis non est obex remissione pœnae temporalis faciendæ mediæ pœnitentia Sacramentali, ergo in eo statu causatur dicta remissio mediæ pœnitentia in eo statu facta. Consequentia patet, quia Sacramentum, & pars Sacramenti operantur suum effectum in subiecto non habent obicem. Antecedens autem probatur, quia pœnitentia Sacramentalis non causat remissionem pœnae temporalis media infusione gratia, nec per modum meriti de condigno, quibus status peccati mortalis est obex, sed impetrando illam à Deo, cui impetratio non obest, quia peccator multa potest à Deo impetrare, & impetrat.

Sotus. **S**uarez. **H**enry. **A**egidius. **S**otus verò in 4. dist. 19. quæst. 1. art. 5. Suarez disp. 38. lect. 8. Henriquez lib. 5. cap. 20. Aegidius dub. 11. partem negatiuam tradunt, & merito: quia licet pœnitentia in statu peccati mortalis facta sit Sacramentalis, & pars integralis Sacramenti Pœnitentia, nihilominus credi non potest, ex Christi institutione non exigit statum gratia, ut ex opere operato causerem remissionem, quia credi non potest, quod Christus, quia eam instituit in remissionem pœnae restantis, effectum secundarium præsupponit remissionem culpe, & pœnae aeternæ mediæ gratia factam, ut ea remissione pœnae restantis compleat remissionem culpe & pœnae aeternæ, non exigerit statum gratia, ut remissionem mediæ gratia factam compleat, & integret.

Ex eo autem quod pœnitentia Sacramentalis instituta sit pars integralis ad effectum secundarium remissionis pœnae temporalis restantis ad complendam remissionem peccati, fit, ut Suarez adiudicat, pœnitentiam impletam ante absolutionem non tribuere eam remissionem pœnae restantis: quia effectus secundarius remissionis pœnae restantis supponit primarium remissionis culpe & pœnae aeternæ, & factu à partibus clementibus, quas pars integralis supponit; ac proinde pœnitentia ante absolutionem impleta, non est Sacramentalis, quia ante absolutionem non est pars Sacra-

menti, quia tantum est pars integralis Sacramenti, quæ necessarium supponit essentialis, & consequenter Confessarius nihil potest præcipere faciendum ante absolutionem in pœnitentiam purè satisfactoriam pro peccatis confessis, quamvis præcipere possit quod necessarium aut expeditius sit ad dispositionem pœnitentis, aut in cautionem in futurum, ut electionem concubinæ, & restorationem, &c.

Ad rationem ergo aduerfariorum respondemus, quod quamvis status peccati mortalis non sit ex natura rei obex ad remissionem pœnae restantis faciendum ex opere operato, est tamen obex ex institutione Christi: & quamvis qui implet pœnitentiam in statu peccati mortalis, ponat obicem dicto effectui remissionis pœnae restantis, non peccat, nec irrogat in iurium Sacramento Pœnitentia, quia non ponit obicem effectui primario Sacramenti Pœnitentia, sed tantum secundario conferendo mediæ pœnitentia Sacramentali.

Id verò quod addunt Suarez, Henriquez & **S**uarez, **A**egidius, nempe pœnitentiam Sacramentalem, **H**enry, **A**egidius in statu peccati mortalis impletam, remittere postea pœnam temporalem ex opere operato, quando recedit fictio, id est, quando cessat status ille, dicitur absque sufficienti fundamento quia si tribuere effectum ex opere operato, recedente fictione, conuenit Baptismo, & forte etiam pœnitentia informi (si datur informis) id est, quia hæc duo Sacraenta sunt media necessaria ad remissionem culpe & pœnae aeternæ, pœnitentia vero Sacramentalis non est necessaria ad remissionem pœnae temporalis restantis, quia hæc potest pluribus alijs operibus haberi.

DIFFICULTAS XV.

Vtrum pœnitentia à Confessario taxata prudenter, attenta grauitate peccatorum, extinguat debitum totius pœnae temporalis restantis.

Conueniunt Doctores, pœnitentiam, quæ non est tanta quanta imponenda erat, attentis grauitate peccatorum, & efficacia pœnitentia imposita, ad remittendum ex opere operato non parum pœnam restantem post absolutionem, sed est minor, quamvis sit prudenter minorata ob fragilitatem pœnitentis, non extinguere ex opere operato debitum totius pœnae restantis.

Est tamen difficultas, An pœnitentia prudenter taxata, attentis prædictis, & non minorata ob fragilitatem pœnitentis, semper extinguat debitum totius pœnae restantis.

Petrus Sotus Lect. 1. de Satisfactione, Suarez Pet. Sotus. disput. 38. lect. 5. Vasquez quæst. 94. art. 2. dub. 6. **S**otus, **R**eginaldus lib. 7. cap. 5. num. 47. Ochagavia **V**asquez. **R**eginaldus quæst. 16. & Turrianus disp. 38. dub. 5. partem negatiuam tuentur, quia ex una parte pœna, quæ restat luenda, est determinata, tanta videlicet aut tanta, & ex altera parte pœnitentia Sacramentalis habet determinatum valorem ex opere operato, maiorem videlicet aut minorem pro quantitate pœnitentia iniuncta, prout Christus instituit & determinauit, & non prout Confessarius determinat & taxat: sicut valor Sacramenti ad conferen-

conferendam gratiam determinatus est à Christo iuxta dispositionem pœnitentis, & non determinatur à Confessario. Ergo si pœnitentia à Confessario iniuncta, attendendo ad prædicta, non est æqualis pœna restanti, quanvis humano iudicio Confessarij prudenter taxetur, non extingueret totam pœnam restantem, quia ex iudicio Confessarij non minuitur nec crevit valor pœnitentia, quia ita fuit à Christo determinatus iuxta quantitatem pœnitentie.

Scotus verò in 4. dist. 19. q. 1. Gabriel dist. 18. quæst. 1. art. 1. Maior dist. 20. quæst. 1. Sotus q. 2. art. 3. & Medina Cod. de Confessione, quæst. de Effectu pœnitentie iniunctæ, partem affirmatam tradunt, & merito: quia ex una parte pœnitentia Sacramentalis instituta est à Christo, ut ex opere operato compleat remissionem peccatorum, remittendo totam pœnam restantem; & ex altera parte taxatio & impositio pœnitentia, quia complenda est peccatorum remissio, commissa est arbitrio & iudicio prudenti Confessarij tamquam iudicis, cùm Sacramentum Pœnitentia institutum sit instar iudicij; ergo pœnitentia, quæ arbitrio prudenti Confessarij est rationabilis ad vindicandam & satisfactionem peccatorum, attendendo ad grauitatem eorum, & quod hoc Sacramentum est tribunal misericorditer puniendi, & efficax ut ex opere operato remittat pœnam aliquam, compleat remissionem peccatorum, totam pœnam restantem extinguendo; & tam minor quam maior, dum sit prudenter taxata, habet eundem & sufficientem valorem Sacramentalem ad id: alias Confessarius numquam aut ferè numquam posset instum & perfectum iudicium efficere, quo peccata quoad totum iustè remittantur; quia si aliqua pœnitentia indiuisibiliter requisita esset, semper aut ferè semper excederet aut deficeret.

Fuit autem maximè conueniens, valorem ex opere operato pœnitentia non determinari à Christo pro quantitate ipsius pœnitentia, sed sufficientem ad extinguendam totam pœnam restantem conuenire pœnitentia prudenter taxata, sive maiori sive minori, intra latitudinem prudentis & rationabilis, eo ipso quod iudicium prudenti Confessarij remisit taxationem pœnitentia ad vindicandam peccatorum, cuius impletione completeret

iudicium & Sacramentum Pœnitentia, ad plenè remittenda peccata institutum. In aliis verò Sacramentis, & in ipso Pœnitentia essentialiter perfecto, valor eorum ad conferendam gratiam fuit ex sola Christi institutione determinatus, ipsi secundum se tantus correspondens, ut Sacramento paruulis collato, & etiam ultra illum maior, pro maiestate dispositiōis adulti suscipientis, quia in illis nihil quod ad collationem gratia conductit, commissum est taxationi ministri, sicut commissa fuit pœnitentia Sacramentalis ad remissionem pœnae restantis conducens.

Ut autem pœnitentia Sacramentalis sit rationabilis & prudens, non tantum attendenda est grauitas peccatorum, sed etiam attendendum est quod tribunal Sacramenti Pœnitentia est absoluendi, & misericorditer puniendi, & efficax ut ex opere operato remittat non parvam pœnam; ac proinde ut sit prudentis, non est necessarium, quod pœnitentia ex lege ex opere operantis sit aquæ condigna & moraliter aquivalens pœna restanti, sed erit prudentis, quamvis sit minor, immo & non parvum minor, non tamen sit nimis minor, ut proportio aliqua inter peccata & inter eorum punitionem seruerit. Nihilominus quando fragilitas pœnitentis exigit quod sit nimis minor, sic est inungenda, quia iudicium seu Sacramentum Pœnitentia institutum est in utilitatem pœnitentis: & tunc quando ob id iniuncta est nimis minor, sicut etiam quando iniuncta est talis ob imprudentiam Confessarij; tanto minus remittet ex opere operato, quanto est minor; eius tamen defectus suppleri poterit in totum, aut in partem, valore eiusdem pœnitentia secundum se, seu ex opere operantis.

Ad rationem ergo aduersariorum respondeamus, concedendo, pœnam restantem post absolutionem esse determinatam; negando tamen, valorem pœnitentia ad remittendam illam ex opere operato, esse determinatum à Christo pro quantitate pœnitentia iniuncta: sed valorem sufficientem ad extinguendam totam pœnam restantem, conuenire ex Christi institutione pœnitentia à Confessario prudenter taxata, attendendo ad prædicta, sive iniuncta sit maior sive minor, intra latitudinem prudentis, ut iam diximus.

